

Laura Sartamo

Kymenlaakson Jäte Oy

KOMPOSTOINTI KOTONA

Kompostointi – uhka vai mahdollisuus?

- Kompostointia säätelevät määräykset ja muuta huomioitavaa
- Kompostorin hankinta
- Kompostin sielunelämä
- Kompostin hoito
- Yleisimpiä ongelmia

Miksi kompostoida?

- Biojätteen erilliskeräysvelvoite 1.5.2024 10 000 asukkaan taajama-alueilla **taajamat.kymenlaaksonjate.fi**
 - → Kompostointi on vaihtoehto!
- Eloperäistä jätettä syntyy kotitalouksissa noin 1/3 kaikesta jätteestä
 - Tämä on noin 0,4 – 1,2 kg /asukas/viikko
- Kompostointi on kierrätystä parhaimmillaan
 - Ravinteita ja humusta maanparannukseen
- Eloperäinen jäte pois jätehuollosta
- Jäteastioiden tyhjennysvälit

Kompostointi jätehuoltomääräyksissä

- suljettu, tukevarakenteinen ja hyvin ilmastoitu kompostori
- haittaeläimiltä suojattu (7 mm)
- tilavuutta vähintään 30 litraa/asukas
- lämpöeristetty tai niin tilava, että kaikki kiinteistöllä syntyvät biojätteet mahtuvat kompostoriin myös talvella vaikka kompostori jäätyisi
- ei saa sijoittaa ilman naapurin suostumusta 5 metriä lähemmäs tontin rajaa

Kompostointi-ilmoitus ja loppujäteastian tyhjennysväli

- Jätehuollon viranomainen Kymen jätelautakunta
 - → www.kymenjatelautakunta.fi/asiointi
- Loppujäteastian tyhjennysvälin pidentäminen:
 - 6, 8 tai 12 viikkoa
 - Kymenlaakson Jäte Oy:n asiakaspalvelu

Millainen kompostori?

- Vähintään 30 l. asukas, mutta riippuu paljon biojätteen määrästä.
 - 220 l. kompostori riittää n. 4h perheelle ja toimii ympäri vuoden.
- Mökkikompostori voisi sopia pienelle kotitaloudelle: Hinta edullisempi, mutta eristys kevyempi → jäätyminen talvella.
- Kompostori yhdessä osassa vs. koottava malli
- Tyhjennysluukku helpottaa käyttöä
- Laadukas kompostori on tukeva

Kompostorin sijoittaminen tontilla

Voi laittaa myös muille jätteille varattuun tilaan

Jos kiinteällä pohjalla, suotovedet on
kerättävä erikseen

Huomioi myös suotovesien pääsy vesistöön

Helppo saavutettavuus, talviolosuhteet

Tarpeeksi kauas ikkunoista ja ilmanvaihdosta

Varjoisa, suojaisa paikka

Huomioi huolto; tyhjennyksen helppous, seosaineen
säilytys



Kompostorin valinta ja tarvikkeet

- 4- henkinen perhe tarvitsee noin 200–300 l. kompostorin ruokajätteille
- Käyttötarpeen mukainen



Kompostoituminen on luonnollinen prosessi

- Eloperäinen aines + H_2O + O_2 + pieneliöt = CO_2 + multaa + ravinteita + lämpöä (jopa 70 °C)



Kaikki eloperäinen jäte kelpaa kompostoitavaksi



- Keittiöstä
- Puutarhasta
- Käymälästä
- Lisäksi tarvitaan seosaine
- Koolla on väliä
 - Suuret kappaleet kannattaa pilkkoa, hitaasti hajoavat hienontaa

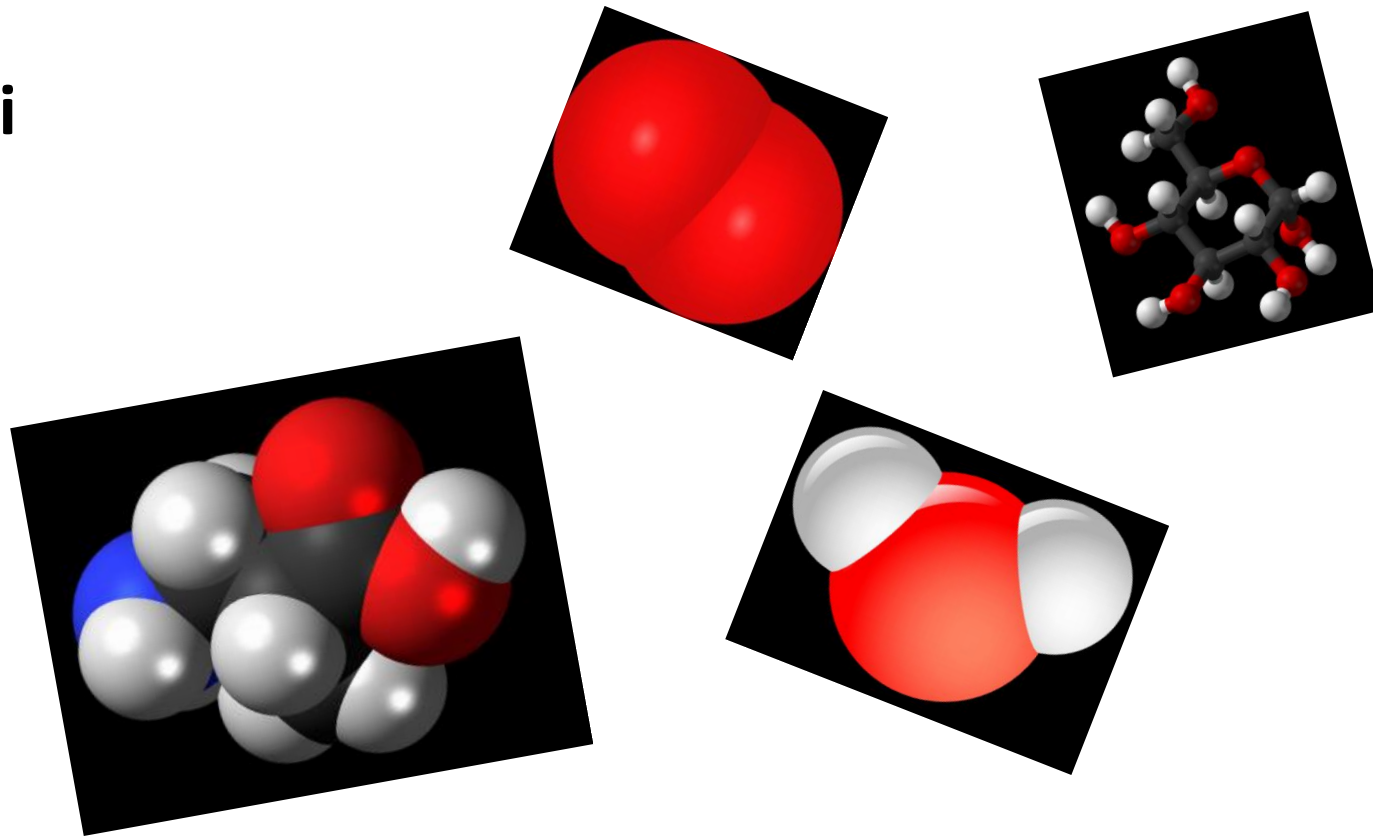
Älä laita kompostiin

- Muoveja
- Pakattuja elintarvikkeita
- Lasia tai posliinia
- Ongelmajätteitä: liuottimia, öljyä, lääkkeitä...
- Kalkkia tai tuhkaa
- Kasvinsuojeluaineilla käsiteltyjä kasvinosia
- Tekstiilejä, kumia, nahkaa
- Metalleja
- Tupakan tumppeja
- Pölynimurin pusseja



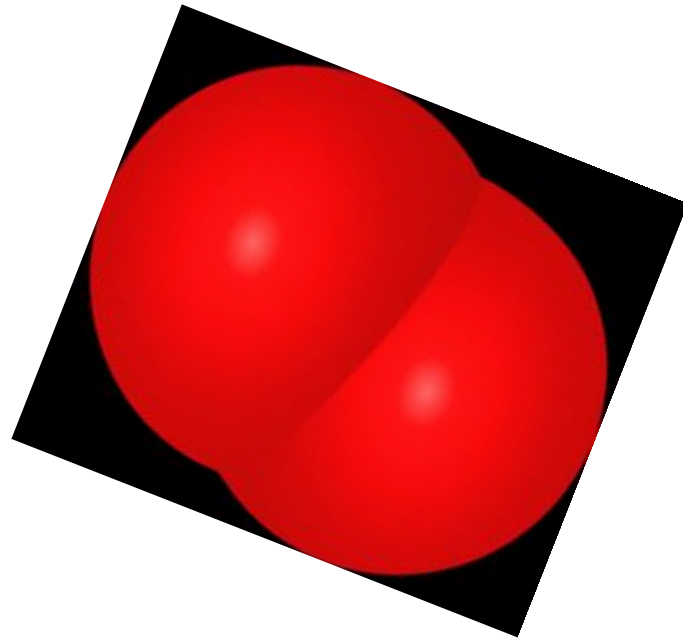
Mitä kompostissa tapahtuu?

- Pieneliöt huolehtivat kompostoitumisesta
- Niiden hyvinvointi on kompostoitumisen edellytys
 - **Happi**
 - **Hiili ja Typpi**
 - **Kosteus**



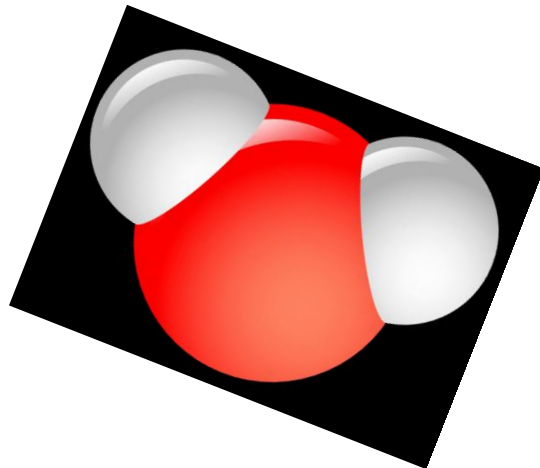
Happi

- Elinehto, eliöt hengittävät happea
- Jos puuttuu kompostista, jäte alkaa mädäntyä
- Ilmavuudesta huolehditaan ensisijaisesti seosaineella

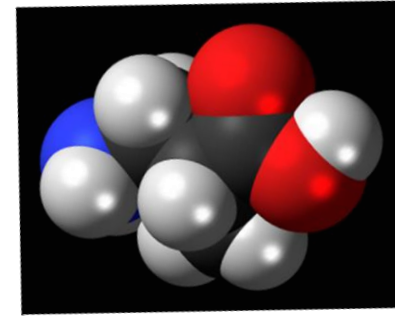


Kosteus

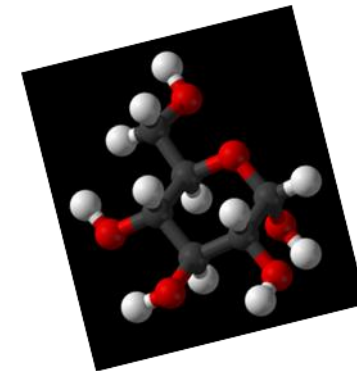
- Eliöt eivät voi lisääntyä liian kuivissa olosuhteissa, osa bakteereista elää vedessä
- Liika kosteus tiivistää → suojaa myös puutarhajätekomposti sadevedeltä
- Kompostoidessa harjaantuu
- Sopiva kosteus tuntuu kostealta pesusieneltä



Ravinnesuhteet



- Hiili:Typpi
- Karkeasti kompostin tulee sisältää 25-30 kertaa enemmän hiilipitoisia aineksia kuin typpipitoisia
- Hiiltä tulee puupitoisista aineksista; seosaine, mutta myös esimerkiksi perunankuorista ja kahvinporoista
- Typpeä on kotitalousjätteessä, ulosteissa, vihreissä kasvinosissa, ruohosilpussa
- ”Teit sitä taikka tätä, älä peittämättä jätä”



Seosaine

- Oksahake
- Kuorihake
- Kutteri tai sahanpuru (käsittelemätön puu)
- Olki ja ruoko
- Lehti- ja neulaskarike
- Haravointijäte
- Sammal
- Pilkotut kananmunakennot
- Paperihylsy
- Vanha kompostimulta
- Turve
- → **Kaupalliset huussi- ja kompostikuivikkeet sisältävät usein turvetta ja puunkuorihaketta**



Kompostoinnin aloittaminen ja käyttö



- Pohjalle seosainetta n. 15 cm kerros.
- Täytä kompostoria kerroksittain niin, ettei yksi kerros ole yli 10 cm.
- Elintarvikejätteen päälle aina seosainetta ripotellen noin 1/3 jätteen määrästä.

Toimiiko kompostori?

- Seuraa kompostoinnin etenemistä
 - Lämpötila
 - Toimiva komposti ei juuri haise
 - Jätteen määrä pienenee kompostoinnin edetessä
- Huolehdi etenkin kosteudesta
- Kompostin herättäminen?
- Komposti ei tarvitse lannoitteita. Ainoastaan tyypestä voi tulla puute



Milloin komposti tyhjennetään?



- Täynnä
- Muuttunut mullaksi
- Elintarvikejätekomposti n. 2kk, puutarhajätekomposti 1-2 v.
- Jatkuvatöimisestä kompostista voi tyhjentää välillä, onnistuu helposti luukun kautta tai ottamalla massa pois päältä.
- Syksyllä hyvä aika tehdä tilaa jätteille
- Jos kompostoidaan vain kesällä, niin keväällä tyhjennys

Ongelmia elintarvikekompostorissa?



- Haju
- Ammoniakin haju
- Komposti ei kuumene, mitään ei tapahdu
- Kärpäset
- Muurahaiset
- Harmaa, rihmamainen kerros
- Kompostori jäätyy

Kompostin kääntäminen

- Hoida ilmastointi seosaineella ennemmin kuin kääntämällä
- Kääntäminen katkoo sienirihmastoja ja häiritsee kompostoitumista
- Kylmällä kompostoituminen saattaa jatkua vain sisäosissa
- Liian isossa kompostissa happi saattaa loppua sisäosista
- Liian paksut ja ilmattomat kerrokset vaativat kääntämistä
- Talven aikana jäätynyt komposti voi pienellä sekoittamisella sulaa nopeammin

Mitä tehdä kompostimullalle?



- Valmis komposti tuoksahtaa “maatuneelle”
- Jäte on hajonnut, esim. munankuoria ja hedelmien kiviä vielä näkyy
- Ravinteikasta tavaraa!

Jälkikompostointi

- Puutarhajätekompostorissa esim. lehtien ym. puutarhajätteen seassa.
 - Kannattaa peittää, jotta ravinteet eivät häviä sade- ja sulamisvesien mukana. Kastele tarvittaessa esim. sadevedellä.
- ½ - 1 v. jonka jälkeen voi käyttää maanparannusaineena
- Katelannoitus puille ja pensaille, kukkapenkit, kääntäminen kasvimaalle
- Mitä lyhyempi jälkikompostointi, sitä ravinteikkaampaa komposti on.
 - Varminta käyttää keväällä ja alkukesästä, jotta et häiritse talvehtimista

Vieraslajit ja kasvitautit

Monet kasvitautit tuhoutuvat toimivassa kompostissa

Esim. muumiotautisia omenoita voi laittaa toimivaan puutarhajätekompostiin vähän kerrallaan

Rikkojen ja vieraslajien kukat ja juurakot kuivataan muutama päivä ennen kompostointia ja käännetään kompostin keskelle

Vihreät jätteet voi laittaa sellaisenaan, sillä kasvi ei leviä niistä



Kymenlaakson Jäte Oy

Jäteneuvonta puh. 05 744 3473

- neuvonta@kymenlaaksonjate.fi

Asiakaspalvelu puh. 05 744 3474

- asiakaspalvelu@kymenlaaksonjate.fi

Iloa kompostointiin!

